

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

CONeixEMENT DEL MEDI

NATURAL, SOCIAL i

CULTURAL

COS: MESTRES
ESPECIALITAT: PRIMARIA

ÁNGEL CRUZ GONZÁLEZ
DNI: 53044930F
TRIBUNAL: 19

1. INTRODUCCIÓ	4
1.1 El centre	4
1.2 Trets d'identitat	5
1.3 El grup classe	5
1.4 Projectes i Programes d'innovació que participa el Centre	7
1.5 Organigrama	8
2. MARC LEGAL	11
3. ASPECTES CURRICULARS I METODOLÒGICS	11
3.1 Objectius De L'educació Primària	13
4. DIMENSIONS, COMPETÈNCIES I CONTINGUTS	14
4.1 Dimensions de les àrees de medi Natural i Social	14
4.2 Competències bàsiques	15
4.3 Continguts	17
5. METODOLOGIA	17
5.1 Metodologies interactives	18
5.2 Metodologies Medi Natural, Social i Cultural	19
5.3 Agrupaments, espais i material	19
5.4 Paper del Mestre	22
5.5 Distribució temporal i horari	24
5.6 Desenvolupament de la sessió	24
5.7 Recursos	24
5.8 Material didàctic	25
5.9 Ús de les tecnologies	25
6. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT	27
7. ELEMENTS TRANSVERSALS	30
8. UNITATS DIDÀCTIQUES	32
8.1 El nostre viatge comença	33
8.2 Els Humans: com vivim	36
8.3 L'origen de la vida: el regne vegetal	39
8.4 Els nostres acompanyants: el regne animal	42
8.5 El sistema de vida perfecte: el nostre cos.	45
8.6 L'energia del nostre sistema: com mengem.	48
8.7 Com ho fem, els humans, per organitzar-nos?	51
8.8 La màquina del temps: com érem, com som... i com serem?	55
9. BIBLIOGRAFIA	59
10. ANNEXOS	60

1. INTRODUCCIÓ

Aquesta programació està dissenyada per a tercer de Primària, concretament per a l'Àmbit de Coneixement del Medi i per tant, engloba les àrees de Coneixement del Medi Social i Cultural i de Coneixement del Medi Natural, prescrites al Decret 119/2015 de 23 de juny d'ordenació dels ensenyaments a l'educació primària.

La programació s'articula cercant la motivació de l'alumnat en un entorn real en què l'alumne és el vertader protagonista de l'aprenentatge. M'he basat en la premissa del treball en el medi, per al medi i sobre el medi i m'han guiat idees pedagògiques com "Els quatre pilars de l'educació" de Jaques Delors: aprendre a ser, a conèixer i a conviure.

Sempre incorporant les noves tecnologies a les diferents unitats didàctiques, ja que formen part de la realitat diària de l'alumne i les hem de veure com una oportunitat d'enriquiment per a l'aprenentatge dins del procés bidireccional entre alumnes i professores.

1.1 El centre

EL centre, que és de titularitat pública, és de tres línies, fet que suposa l'existència de 27 tutories, 9 d'infantil i 18 de primària. A banda compta amb especialistes d'anglès, educació física, música, educació especial i una USEE atesa per una mestra i una educadora.

L'edifici escolar alberga 27 aules-classe, 3 aules d'anglès, 2 de música, 3 de suport, 1 de religió i 1 USEE a les que cal afegir dos espais TIC, la biblioteca, una sala multiús i l'aula de psicomotricitat. També hi trobem les zones de direcció i consergeria i les dedicades als serveis de l'AMPA i el menjador.

Pel que fa a la geografia humana podem dir que està formada majoritàriament per una població de nivell mitjà tant a escala econòmica com cultural.

La seva situació geogràfica compta als voltants amb: serveis sanitaris de referència provincial, serveis educatius de llar d'infants i IES, serveis de transport: estació d'autobusos i moltes línies que ens connecten amb diversos punts del municipi, serveis de protecció: comissaries i casernes de Mossos, Policia Municipal i Guàrdia Civil, serveis de lleure: zones verdes i espais de jocs públics, i serveis comercials: una gran quantitat de botigues i dos grans centres comercials.

La major part dels alumnes són nascuts al país i el percentatge de canalla de procedència estrangera no acostuma a superar el 6% de l'alumnat. Pel que fa a la llengua materna dels infants es reparteix a parts aproximadament iguals entre el català i castellà.

Per una altra banda, la major part del professorat del centre és propietari definitiu de la seva plaça, fet que dona estabilitat al claustre.

1.2 Trets d'identitat

Escola pública catalana som una escola inclusiva, laica i respectuosa amb la pluralitat, amb l'equitat com a compromís i l'excel·lència com a objectiu.

Ens identifiquem amb els principis rectors de la LEC i el respecte als valors democràtics i ciutadans, la inclusió, la cohesió social, la coeducació, la valoració de l'esforç, l'educació integral, l'honestetat, la constància, la flexibilitat i la participació de tots els membres de la comunitat educativa en el funcionament del centre.

Pel que fa a l'entorn social, que ens fa tenir un bon gruix d'alumnes que disposen d'un entorn cultural molt positiu, fet que ens permet tenir una bona base de partida i que facilita l'aprenentatge.

Escola que podria ser definida com a tradicional, però no ancorada en el passat, ja que combina el seguiment fidel del currículum amb un aprenentatge que fa ús de les noves tecnologies i mai tanca la porta a noves metodologies.

1.3 El grup classe

Consta d'un total de 21 alumnes, 13 nenes i 8 nens, de 4 nacionalitats, el grup està cohesionat i ben adaptat a la dinàmica del centre i de classe, tot i que hi ha dos perfils d'alumne/a que poden provocar dinàmiques negatives tant per ells/es mateixos/es, com per la resta del grup.

Entre ells comptem amb dos alumnes amb necessitats educatives especials (NEE):

Un nen amb un trastorn d'atenció (TDH) que té un PI. I una nena amb altes capacitats que també disposa d'un PI a l'àmbit matemàtic.

Aquesta diversitat aporta una gran riquesa tant al treball que es porta a terme a l'aula com als aprenentatges que fa l'alumnat. Educar en la diversitat és assumir que infants que tenen diferents característiques han d'educar-se junts i prendre les decisions necessàries perquè això sigui possible.

Educar en la diversitat no potser només un concepte acadèmic, escolar o educatiu, és un concepte social que ha de desenvolupar-se, de manera natural i sense la necessitat d'haver de posar en marxa mecanismes suplementaris d'afecte, de protecció i d'atenció especials.

La finalitat de l'educació en la diversitat és «viure junts», aleshores, cal que la resposta educativa de l'escola inclusiva sigui vàlida per a tot l'alumnat i en contextos normalitzats. Els nostres alumnes han de saber que la diversitat aporta riquesa perquè som iguals, tot i que ens diferencien alguns valors en funció de la família que tinguem i de la societat on vivim.

Per aquest motiu, el respecte a les diferències, a la diversitat, a les diferents cultures, també formen part de l'educació tant dintre com fora de l'escola.

L'edat de l'alumnat a qui va dirigida aquesta programació oscil·la entre els deu i els onze anys, d'acord amb la psicologia evolutiva defensada per Piaget, aquest alumnat es trobaria dins l'estadi denominat de les operacions concretes, que es caracteritza per uns trets concrets dins l'àmbit cognitiu, motriu, afectiu i social.

Pel que fa al conjunt general del grup classe, en l'àmbit cognitiu es podria destacar les següents característiques: el pensament és flexible, no limitat a l'aquí i ara, multidimensional, menys egocèntric, caracteritzat per l'ús d'inferències lògiques i per la recerca de relacions causals, al mateix temps, el processament de la informació millora en aspectes com l'atenció, la memòria, la solució de problemes i la metacognició.

A nivell motriu, en aquesta edat es consoliden les qualitats coordinatives com l'equilibri, les habilitats motrius com el salt, la carrera, els llançaments..., i es comencen a desenvolupar les qualitats físiques bàsiques: velocitat, resistència, força...

A escala afectiva els sentiments comencen a cobrar força, la figura d'afecció es diversifica i es consoliden els llaços d'amistat amb els iguals, al mateix temps, s'amplia l'autoconcepte i l'autoestima de cadascú a conseqüència d'un nombre més gran d'intercanvis socials.

Socialment, es manifesta el desenvolupament de la seva socialització en la comprensió dels altres, en la comprensió de les relacions interpersonals i en la comprensió dels sistemes socials, es produeix una transició de la moral heterònoma a l'autònoma i una evolució en qüestions referides a justícia distributiva i raonament moral prosocial.

Per parlar del desenvolupament evolutiu del nen, cal dir sobretot que cada persona és diferent i, per tant, el seu desenvolupament també ho és.

Hi ha moltes teories psicològiques que tracten l'estudi del desenvolupament infantil. Hi ha alguns que s'han centrat en tot el desenvolupament i hi ha altres que s'ocupen d'un aspecte. Per exemple, segons la psicologia cognitiva hi ha alguns autors com Piaget, que considera que és necessari donar als nens la llibertat d'acció.

És a dir, un context ric en estímuls promou el desenvolupament. D'altra banda, per Vygotsky el desenvolupament cognitiu del nen es produeix a través de la interacció entre el nen i els seus iguals i adults. Pel que fa al desenvolupament emocional i social, Freud indica que les interaccions dels nens amb els adults més propers són fonamentals en la configuració de la seva personalitat. En la mateixa línia, trobem les aportacions de Spitz sobre la formació de relacions emocionals de vinculació o vincles emocionals

1.4 Projectes i Programes d'innovació que participa el Centre

El centre porta a terme els següents programes i projectes innovadors contemplats al projecte educatiu on es concreten els trets característics del centre i els adapten

- **Tutories “entre iguals”:** És un programa de convivència que implica tota la comunitat educativa, s'orienta a millorar la integració escolar i treballar per una escola inclusiva i no violenta, fomentant que les relacions entre iguals siguin més satisfactòries, dirigit a la millora o modificació del clima i la cultura del centre educatiu amb relació a la convivència, conflicte i violència (física, emocional o psicològica). Es basa en la tutorització emocional entre iguals on el respecte, l'empatia i el compromís són els pilars bàsics del seu desenvolupament en els centres educatius. Els alumnes de 5è són tutors emocionals dels de 3r.
- **mSchools Student Awards:** Els premis mSchools Students Awards és un concurs anual per a potenciar les habilitats digitals, el pensament creatiu i l'esperit empresarial.

- **L'Hort de l'Escola:** projecte transversal i col·laboratiu on participen totes les classes del centre.
- **Lectura compartida:** El projecte "Lectura compartida" vol promoure espais conjunts entre tot l'alumnat de l'escola per mitjà de la lectura. Cada mes un curs és l'encarregat de preparar-se una lectura i llegir-la a les seves companyes i companys d'altres cursos.
- **Consell Municipal d'infants:** El Consell Municipal d'Infants és un òrgan de participació infantil, un espai on, els nens i nenes de la ciutat, poden exercir el seu dret, com a ciutadans que són, a reflexionar, expressar la seva opinió, debatre, prendre decisions i elevar al Plenari Municipal les seves propostes, a fi de contribuir a millorar aquells aspectes de la seva ciutat que considerin necessaris. Per part de l'escola, dos representants de 5è i dos de 6è participen d'aquest espai de participació.
- **Apadrinament digital dels alumnes de 5è amb els alumnes de 3r amb relació a les aplicacions de Google.** G-Suite Godfathers és un apadrinament digital i un projecte internivell d'acompanyament als alumnes de cicle mitjà en la descoberta de les aplicacions de Google en competència digital per part dels alumnes de 5è. L'apadrinament el duen a terme l'alumnat de tercer de primària, sota la supervisió de l'alumnat de cinquè de primària, fent ús, de les diferents aplicacions de Google amb el suport de la web del projecte.
- **Ets un artista... i exposes al MAMT:** Les bases del projecte col·laboratiu amb les escoles es presenten a la trobada anual que el MAMT Pedagògic fa amb els/les mestres de les escoles del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre. Són convidats a participar els alumnes d'Educació Infantil i Educació Primària de la demarcació de Tarragona que varen fer les visites i activitats del MAMT Pedagògic durant el curs escolar.
- **Padrins lectors:** Els alumnes de 6è apadrinen un infant de P-5 i P-4 des de gener fins a finals de maig. Durant aquest període, una sessió a la setmana l'acompanya en el seu procés lector. També s'organitzen activitats d'animació a la lectura, entre els padrins i els fillols.

1.5 Organigrama

L'organigrama de l'escola és la seva organització interna similar a la major part d'escoles públiques.

Òrgans de govern unipersonal. Directora/director (tasques generals de coordinació i representació), cap d'Estudis (coordinació pedagògica i organitzativa) i secretària/secretari (tasques administratives, comptabilitat, etc.)

Òrgans de govern col·legiats. Compost per l'Equip educatiu o claustre de professors i el Consell escolar.

Equips docents de cicle. L'escola s'organitza en Cicles: Educació Infantil, Cicle Inicial, Cicle Mitjà i Cicle Superior. Cada cicle compta amb el mestre tutor de cada grup i, repartits als diferents cicles, els no tutors i especialistes.

Comissions d'avaluació. Les comissions d'avaluació estan constituïdes per tots els mestres que participen en el procés d'ensenyament aprenentatge dels alumnes corresponents a cada nivell del cicle i la cap d'estudis que n'exerceix la presidència. Es poden incorporar a les sessions d'avaluació l'EAP, la TEI i la TEE. Es reuneixen una vegada al trimestre a Primària i dues vegades al llarg del curs a Educació Infantil, convocades per la cap d'estudis qui n'estén acta.

Comissió d'Atenció a la Diversitat (CAD). Planificar i fa el seguiment de les actuacions per atendre la diversitat de necessitats educatives de l'alumnat.

Consell Escolar. El consell escolar i el claustre del professorat són els òrgans col·legiats de participació de la comunitat escolar en el govern i la gestió dels centres educatius.

Grups de Treball. L'escola s'organitza en Grups de Treball (GT) per dissenyar i aprofundir en els diferents àmbits de les activitats curriculars i complementàries del centre. Cada grup està constituït per, com a mínim, un representant de cada cicle. Es reuneixen mensualment dins les hores de permanència. Des dels grups de treball s'aporten anàlisis i iniciatives per promoure la millora de la tasca pedagògica i de la cohesió social.

Comissions. La seva tasca complementa les responsabilitats dels grups de treball però amb una representació més limitada als coordinadors.

La comissió d'atenció a la diversitat (CAD) està constituïda per les mestres d'educació especial, l'EAP, la direcció del centre i, periòdicament, les coordinadores de cicle amb la cap d'estudis, serveis socials, terapeutes externs (Font de l'Abella, beques INAPE), EAIA... Li correspon la responsabilitat de detecció, atenció i seguiment de l'alumnat amb necessitats educatives especials del centre i la coordinació amb els corresponents tutors de l'alumnat tractat.

Equips de Cicles. Ens organitzem per cicles (EI:P-3, P-4 i P-5; CI: 1r i 2n; CM: 3r i 4t; CS: 5è i 6è) a l'hora de coordinar les accions pedagògiques i de funcionament conjunts d'escola.

Sota la iniciativa de les coordinadores d'EI, CI, CM i CS, càrrecs de confiança de l'equip directiu, i que actuen amb la supervisió de la cap d'estudis, es porten a terme dues reunions setmanals una de caràcter general i l'altra de caràcter pedagògic.

Nivells. Per portar a bon terme el projecte curricular del centre a cadascun dels nivells, convé una estreta coordinació per part de les mestres respecte a la programació de les activitats de cada nivell per tal d'oferir les mateixes oportunitats educatives a tots els alumnes. Aquesta coordinació té lloc setmanalment en una o dues sessions.

EAP. L'equip d'assessorament psicopedagògic dona suport al treball que realitzen les mestres d'educació especial i d'audició i llenguatge. També fa les exploracions, diagnòstic i seguiment dels casos de necessitats educatives especials, tractant amb alumnes, famílies i altres professionals que intervenen d'acord amb aquestes necessitats. La seva tasca és considerada com a prioritària dins el centre i, l'ajut que comporta, és essencial per l'atenció i evolució positiva de l'alumnat amb necessitats específiques. Des de la direcció es col·labora estretament en la coordinació de l'EAP amb el centre a fi d'optimitzar aquest preuat recurs.

AMPA. L'AMPA és una associació sense afany de lucre formada per mares i pares d'alumnes i situada en el mateix centre educatiu amb una missió: contribuir a la millora de la qualitat del sistema educatiu públic i de les condicions d'escolarització dels i les alumnes del centre.

2. MARC LEGAL

Aquesta programació ha estat elaborada seguint el que estableix la normativa vigent a escala autonòmica i estatal en matèria d'educació. El marc legal en què s'articula ve definit per la següent normativa:

MARC LEGAL
Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4.5.2006).
Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009).
Llei 21/2014, de 4 de novembre, per la qual es modifiquen el text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil (BOE núm. 268, de 5.11.2014).
Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010).
Decret 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent.
Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 6900, de 26.6.2015).
Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19/10/2017). Ordre ENS/164/2016, de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària. (DOGC núm. 7148, de 23.6.2016).
Resolució de 20 de juny de 2018, per la qual s'aproven els documents per a l'organització i la gestió dels centres per al curs 2018-2019.

3. ASPECTES CURRICULARS I METODOLÒGICS

Aquesta programació està dividida en 8 unitats didàctiques amb el currículum d'Educació Primària de Medi Natural i Social.

La unitat didàctica és el conjunt d'eines que permeten transmetre de manera bidireccional l'aprenentatge entre tots els agents que participen del fet educatiu amb una metodologia i calendarització programada vers a uns objectius didàctics.

Però tot plantejament que ens puguem fer no té cap sentit si no enfoquem tots els nostres esforços cap a les persones a qui va dirigida la unitat didàctica programada.

Per això en iniciar un cicle amb aquest grup d'alumnes he recorregut als expedients i als informes individualitzats d'avaluació, existents a la secretaria del centre, per veure resultats acadèmics i qualsevol altra dada personal que sigui d'interès per a la programació.

A conseqüència d'aquest procés d'anàlisi puc comprovar la diversitat curricular que té el grup-classe destacant els tres alumnes amb NEE, dos per altes capacitats i l'altre per trastorn de l'atenció (TDA).

I en aquest punt, amb aquesta anàlisi prèvia de la realitat de l'aula, sorgeixen els trets principals a l'hora de plantejar la programació d'aquest conjunt d'unitats didàctiques: les fases de l'aprenentatge, l'ús de la metodologia de projectes, la digitalització i gamificació de dinàmiques i una veritable avaluació compartida entre tots les persones que participen de l'educació dels nostres alumnes:

- Fases de l'aprenentatge: l'estudi de context previ, la introducció de nous continguts, la presentació dels coneixements, l'aplicació dels mateixos i l'avaluació són les fases que hem d'intentar analitzar per tal de donar resposta totes les realitats plantejades dins de l'aula.
- Metodologia de projectes: des de l'execució del mètode científic, permet el descobriment dels coneixements plantejat i de la mateixa alumna mitjançant la presentació de reptes a curt i llarg termini, tenint en compte la diversitat de grup o individual; potenciant no només els aprenentatges programats, sinó també les habilitats socials i personals (autoestima i confiança).
- Digitalització: és clar que el gran repte de la nostra societat i del nostre grup aula és aplicar la correcta proporció de digitalització dins de les nostres rutines a l'aula. És per això que no podem deixar de costat l'estudi TAC i TIC, afegint totes les eines que suposin millora en les relacions mestre-alumnes.
- Gamificació: que el joc és una eina d'aprenentatge d'alta "potència" és un fet inqüestionable, però sempre ho deixem com a part final de la nostra programació, quasi com a una activitat puntual i "extra" dins de la part final del nostre currículum. Per capgirar aquesta situació, la solució és aportar el que ja són anys d'estudis científics al voltant del joc mitjançant l'aportació de metodologia gamificadora des de la mateixa concepció competencial.

- **Avaluació:** és bàsic arribar a assimilar una veritable avaluació competencial, des de l'indicador més senzill fins a arribar a les 8 competències bàsiques del nostre CV. En aquest punt la realitat no només demana coneixement i programacions arribar realment competencials sinó eines que afavoreixin la mesura real de les diferents realitats de la nostra aula. En aquest punt la tecnologia serà el nostre gran aliat, posant al nostre abast eines que vehicularan aquests principis.

3.1 Objectius De L'educació Primària

Els objectius que marca el Currículum d'Educació primària del Decret 119/2015, de 23 de juny, article 3, han de contribuir a l'assoliment dels objectius establerts amb caràcter general a la Llei 12/2009, del 10 de juliol.

OBJECTIUS DE L'EDUCACIÓ PRIMÀRIA
1. Conèixer, valorar i aplicar els valors i les normes de convivència per ser un ciutadà lliure capaç de prendre compromisos individuals i col·lectius, respectar els drets humans i acceptar el pluralisme propi d'una societat democràtica.
2. Tenir consciència del valor del treball individual i col·lectiu i desenvolupar hàbits d'esforç i treball en l'estudi, així com actituds de confiança, amb iniciativa personal i emprenedoria, autodisciplina, sentit crític, responsabilitat, curiositat, interès, plaer per aprendre i creativitat en l'aprenentatge.
3. Adquirir habilitats per mantenir i millorar el clima de convivència i per prevenir i gestionar de manera positiva els conflictes, tant en l'àmbit familiar com en l'àmbit escolar i social.
4. Respectar el dret a la diferència de les persones i debatre críticament les diferències culturals i religioses des d'una perspectiva intercultural.
5. Adquirir autonomia personal i elaborar una imatge positiva i equilibrada d'un mateix per afavorir la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones i la no-discriminació de persones amb discapacitats; defensar l'aplicació dels drets humans en tots els àmbits de la vida personal i social, sense cap tipus de discriminació per raó de naixement, raça, sexe, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
6. Desenvolupar les competències lingüístiques bàsiques tant en llengua catalana, com en llengua castellana i, si escau, en aranès, per poder-se comunicar de manera eficaç oralment i per escrit.
7. Valorar la lectura, i l'hàbit lector, com una activitat bàsica per assolir objectius personals i participar en els temps de lectura que proposi el centre dins l'horari lectiu.
8. Adquirir, almenys en una llengua estrangera, la competència comunicativa bàsica que permeti expressar i comprendre missatges senzills i comunicar-se amb els altres en situacions quotidianes.

9. Desenvolupar les competències matemàtiques bàsiques, iniciar-se en la resolució de problemes que requereixin la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, i ser capaç d'aplicar-les a les situacions de la vida quotidiana.
8. Conèixer, valorar i estimar l'entorn natural, social i cultural més proper, reforçant així el sentiment de pertinença i arrelament al país i la capacitat d'extrapolar aquests coneixements a altres entorns i al món en general; comprendre, a partir de l'observació de fets i fenòmens senzills, els principals mecanismes que regeixen aquest entorn per tal de ser capaç de prendre compromisos responsables per mantenir-lo o introduir elements de millora.
11. Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes visuals.
12. Desenvolupar les competències digitals per a la construcció i expressió dels aprenentatges adequats a l'edat.
13. Desenvolupar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en la manera de relacionar-se amb els altres, i aquelles que fomentin la igualtat de gènere, així com una actitud contrària a la violència i als prejudicis de qualsevol mena.
14. Valorar la importància de la higiene i de la salut, acceptar el mateix cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física per afavorir el desenvolupament personal i social.
15. Adquirir els elements bàsics d'una correcta educació viària i les actituds de respecte que afavoreixen la prevenció d'accidents de trànsit.
16. Aplicar, en contextos diversos, els diferents coneixements adquirits i els recursos propis, a fi de resoldre de manera creativa problemes, situacions personals i necessitats de la vida quotidiana.

4. DIMENSIONS, COMPETÈNCIES I CONTINGUTS

4.1 Dimensions de les àrees de medi Natural i Social

El Decret curricular defineix a banda dels objectius generals la distribució de les àrees per àmbits. Dins l'àmbit de Coneixement del medi hi trobem les àrees de Coneixement del Medi Natural i la de Coneixement del Medi Social i Cultural.

Aquest àmbit prescriu quatre dimensions de treball al voltant de la qual s'aniran articulant les diferents activitats proposades. Dins de cada àmbit, el currículum hi defineix unes competències pròpies que vindrien a ser els objectius específics de cada àrea i que seran els objectius que es proposa aquesta programació:

ÀREES DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL I LA DE CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I CULTURAL

DIMENSIONS	COMPETÈNCIES
Dimensió del món actual	Competència 1. Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes. Competència 2. Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim. Competència 3. Interpretar l'espai a partir dels elements del territori i de les seves representacions per situar-s'hi i desplaçar-se. Competència 4. Analitzar paisatges i ecosistemes tenint en compte els factors socials i naturals que els configuren, per valorar les actuacions que els afecten. Competència 5. Valorar problemes socials rellevants interpretant-ne les causes i les conseqüències per plantejar propostes de futur.
Dimensió de l'equilibri personal	Competència 6. Adoptar hàbits sobre alimentació, activitat física i descans amb coneixements científics, per aconseguir el benestar físic. Competència 7. Prendre consciència del mateix cos, de les emocions i sentiments propis i aliens, per aconseguir l'equilibri emocional i afavorir la convivència. Competència 8. Prendre decisions sobre higiene i salut amb coneixements científics per a la prevenció i el guariment de malalties.
Dimensió tecnologia-vida quotidiana	Competència 9. Utilitzar materials de manera eficient amb coneixements científics i criteris tecnològics, per resoldre situacions quotidianes. Competència 8. Dissenyar màquines simples i utilitzar aparells de la vida quotidiana de forma segura i eficient.
Dimensió Ciutadania	Competència 11. Adoptar hàbits sobre l'adquisició i ús de béns i serveis, amb coneixements científics i socials per esdevenir un consumidor responsable. Competència 12. Participar en la vida col·lectiva a partir de valors democràtics, per millorar la convivència i per afavorir un entorn més just i solidari. Competència 13. Valorar el sistema democràtic partint del coneixement dels sistemes polítics per esdevenir futurs ciutadans crítics.

4.2 Competències bàsiques

Competència és la capacitat d'utilitzar els coneixements i habilitats, de manera transversal i interactiva, en contextos i situacions que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers, impliquen la comprensió, la reflexió i el discerniment tenint en compte la dimensió social de cada situació.

Ser competent vol dir ser capaç de mobilitzar sabers i destreses, amb un grau elevat d'iniciativa personal, responsabilitat, flexibilitat i capacitat crítica, i només s'arriba a ser competent posant en pràctica els mateixos recursos.

A continuació, es detallen les competències bàsiques que un alumne ha d'assolir per a superar l'etapa d'Educació Primària:

ÀREES DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL I LA DE CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I CULTURAL	
COMPETÈNCIES BÀSIQUES	
Competència comunicativa lingüística i audiovisual.	És l'habilitat per interactuar amb el món físic on es fa possible la comprensió d'esdeveniments, la predicció de conseqüències i la millora de la mateixa vida i dels altres éssers vius.
Competència matemàtica.	És l'habilitat per interactuar amb el món físic on es fa possible la comprensió d'esdeveniments, la predicció de conseqüències i la millora de la pròpia vida i dels altres éssers vius.
Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.	És cercar, obtenir, processar i comunicar informació i transformar-la en coneixement.
Competència artística i cultural.	És conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament manifestacions culturals i artístiques i usar-les com a plaer.
Competència digital (transversal)	És l'ús del llenguatge per la comunicació oral i escrita, per representar, interpretar i comprendre la realitat per construir i comunicar el coneixement per organitzar i autoregular el pensament, les emocions i la conducta audiovisual.
Competència social i ciutadana.	És l'ús i la relació de nombres, operacions, símbols, formes d'expressió i raonament matemàtic per produir i interpretar informacions.
Competència per aprendre a aprendre (transversal)	És tenir habilitats per aprendre i seguir aprenent al llarg de la vida.
Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria (transversal)	És ser conscient i aplicar els valors i actituds personals interrelacionats.

4.3 Continguts

Aquest apartat integra coneixements, procediments i actituds diversos, comuns per a tot l'àmbit de coneixement del medi.

L'equip docent ha triat els continguts concrets que, depenent de l'entorn, facilitin que l'alumnat utilitzi eines útils per interpretar els fenòmens i problemes més rellevants i tingui marcs de referència per aproximar-se a la comprensió del món. Aquesta aproximació no es pot restringir el marc espacial de la localitat, comarca o país, sinó que ha de poder abastar la informació a la qual es té accés a través dels recursos digitals i els mitjans de comunicació.

ÀREES DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL I LA DE CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I CULTURAL	
CONTINGUTS	
Continguts específics de l'àrea de coneixement del medi natural	• Iniciació a l'activitat científica • El món dels éssers vius • Les persones i la salut • Matèria i energia • Entorn, tecnologia i societat
Continguts específics de l'àrea de coneixement del medi social i cultural	• El món que ens envolta • Persones, cultures i societats • Canvis i continuïtats en el temps: Identificació dels canvis en les persones al llarg del temps i de les diferents etapes personals usant tècniques de registre i representació de la història pròpia i del passat familiar proper

5. METODOLOGIA

El processo metodològic d'ensenyament-aprenentatge està fonamentat en 5 tipus d'accions:

- Presentació de Rúbriques
- Activitats inicials: correspon a la fase d'exploració de les idees prèvies.

- Activitats de desenvolupament: correspon a les fases d'introducció de nous continguts i d'estructuració dels coneixements.
- Activitats de síntesi: correspon a la fase d'aplicació del coneixement.
- Activitats d'avaluació

5.1 Metodologies interactives

Les metodologies interactives són aquelles que afavoreixen un tipus d'aprenentatge que estimula els participants a generar les seves pròpies solucions, aplicant conceptes i teories a diverses situacions.

El procés d'aprenentatge involucra el professorat i l'alumnat en un marc interactiu d'anàlisi i discussió destinat a produir resultats tangibles. El protagonista de l'aprenentatge és l'aprenent mateix. El paper del professor és acompanyar, guiar, avaluar, donar suport mentre sigui necessari.

Les iniciatives que tenen més impacte sobre l'aprenentatge dels alumnes són les que els acosten a situacions i desafiaments de la vida real. Alhora que estimulen la seva iniciativa i creativitat, els ajuden a comprendre amb més profunditat el món on es mouen i els impliquen en la seva transformació.

Les metodologies emprades a l'aula poden afavorir l'èxit de tot l'alumnat des d'una doble dimensió: la millora dels resultats acadèmics i la millora de la convivència promovent la inclusió i la cohesió del grup. En els centres educatius amb una orientació inclusiva s'opta per l'aprenentatge cooperatiu i això contribueix de manera eficaç a combatre actituds discriminatòries, a crear comunitats d'acollida, a aconseguir una educació per a tots i a construir una societat més inclusiva. El treball cooperatiu afavoreix l'establiment de relacions positives basades en el respecte mutu, la generositat, la solidaritat i l'empatia. L'aplicació de metodologies actives depèn de múltiples factors com les necessitats de l'alumnat, els objectius a assolir, de l'agrupament, del grau de participació de l'alumnat, etc. però en qualsevol cas aquestes metodologies propicien la interacció entre iguals i l'intercanvi comunicatiu que contribuiran a mobilitzar els recursos cognitius de tots els alumnes i a adquirir valors instrumentals.

El fet de compartir el procés d'aprenentatge, de donar i rebre ajuda, contribueix al fet que s'assoleixin millor els continguts d'aprenentatge i al desenvolupament integral de l'alumnat. Per saber-ne més. Alguns exemples de metodologies actives:

- Aprenentatge Basat en Problemes (ABP).
- Treball per projectes.
- El mètode d'experts.
- Discussió d'un cas.

5.2 Metodologies Medi Natural, Social i Cultural

Tanmateix, per tal afavorir la correcta marxa del grup-classe dins de l'àrea de Coneixement del Medi Natural, social i cultural en concret, podem destacar:

- Activitats i experimentació, pel que fa a l'ús del Mètode Científic, com a mitjà per experimentar el que l'envolta.
- Afavorirem la participació en la vida diària de la classe, a través de materials que els alumnes puguin portar de casa.
- Ús de la motivació com a motor de l'aprenentatge.
- Personalització de l'aprenentatge pel que fa a ritmes i nivells de competència diferents.
- Afavorir la inclusió, partint de la individualitat.
- Els aprenentatges seran significatius, partint dels aprenentatges previs. Aquests a més seran funcionals.
- Avaluació formativa, entesa com aquella que ha d'afavorir l'autoconeixement i autocontrol de l'alumne.
- L'ús d'Eines Tecnològiques, serà un referent com a fi i com a instrument per a l'adquisició dels coneixements.
- Afavorir el **sentit d'iniciativa i esperit emprenedor**: activitat creadora de l'alumnat.
- Partir d'una **tasca investigadora**, a partir dels coneixements que sobre un tema determinat ja posseeixen, fent-li sentir-se capaç d'aprendre, augmentant la seva autonomia, responsabilitat i compromís personal.

5.3 Agrupaments, espais i material

Els diferents **AGRUPAMENTS** que farà servir en aquesta programació didàctica són:

Agrupaments per nivells dins de les classes: Són grups reduïts, acadèmicament homogenis, formats per alumnes d'un mateix grup classe de referència (o diferents grups classe d'un mateix curs) per treballar matèries específiques. Tenen un caràcter no permanent i els alumnes poden canviar d'un grup a l'altre. Aquests agrupaments flexibles els portarem a terme als àmbits lingüístics i matemàtic.

Aprentatge cooperatiu: Treball en grups heterogenis, amb les característiques següents:

Interdependència positiva, interacció cara a cara, responsabilitat individual i de grup, desenvolupament d'habilitats socials i avaluació de les activitats i també de les dinàmiques de treball i del funcionament del grup.

Atenció individualitzada: Es tracta d'un docent i un alumne fora de l'aula. Potser útil especialment quan determinats alumnes necessiten compartir les seves necessitats educatives o emocionals d'una manera més personal o quan cal treballar eines, hàbits o estratègies que ajudin a la millora dels aprenentatges.

Docència compartida (dos docents a l'aula): És l'actuació conjunta de dos docents a l'aula per millorar l'aprenentatge i la participació de l'alumnat.

Suport o tutoria entre iguals: Es desenvolupen principalment en parelles, essent l'alumne tutor l'encarregat d'oferir suport a l'alumne tutoritzat i d'avaluar-ne el procés d'aprenentatge. Entesa com un mecanisme d'atenció a la diversitat, la tutoria entre iguals acostuma a tenir un objectiu doble: pel que fa a l'alumne tutoritzat, millora determinades competències cognitives i no cognitives; pel que fa a l'alumne tutor, treballa certes competències metacognitives com l'autonomia i la responsabilitat.

L'**ESPAI** en què es desenvoluparà el procés d'ensenyament i aprenentatge, d'aquesta programació didàctica, amb els meus alumnes és fonamentalment a l'aula ordinària; no obstant també utilitzarem altres dependències del centre com la biblioteca i l'aula d'informàtica i audiovisuals.

A l'aula hem contemplat una zona de treball individual, composta per les taules i cadires de l'alumnat formant fileres horitzontalment de cara a les pissarres amb l'objectiu que l'alumnat pugui visualitzar-les correctament. La disposició de les taules

i cadires és flexible i variarà en funció de l'activitat que duem a terme. La distribució de l'**aula ordinària** mentre es faci el treball cooperatiu, serà en petits grups de 4-5 alumnes.

A l'aula també hem reservat un espai pels racons de treball, aquest serà al fons al lateral al costat de les finestres.

Les parets de l'aula disposen de suros on ens permet col·locar les diverses làmines motivadores de cada Unitat Didàctica, els treballs dels alumnes, murals, esquemes realitzats a les UD...

El **material** que farem servir en aquesta programació didàctica són:

- Material propi de l'alumne/a: Estoig, llibreta, folis, llibres de text,...
- Material docent: material de suport que s'ajustin a les necessitats de cada alumne (lectura, escriptura,...)
- Material digital: Tauletes, Pissarra digital i projector, programaris.

Gestió de l'aula

En l'organització del treball a l'aula, s'afavorirà la interconnexió entre: treball individual, en petit grup, grups numèrics diversos i en gran grup. En les diferents activitats, promourem que, els alumnes generin les idees prèvies, les reflexions i els dubtes, abans de comentar-ho amb els companys i companyes. A partir d'aquest treball, s'anirà construint l'aprenentatge i finalment es farà l'avaluació del procés. (Activitats/tasques de resolució individual, en parelles, petits grups, grups cooperatius, formació dels grups: heterogeneïtat, autogestió, intervenció del professorat en la definició dels grups, grups d'experts, autogestió dels grups: assignació de rols, definició de les tasques i temporització..., tasques que es dissenyaran, intencionalitat, fil conductor de les activitats,...).

La gestió de l'aula es basarà en:

- Organitzar l'aula en funció de les necessitats, capacitats i característiques de l'alumnat.

- Replantjar-se la distribució i gestió de l'espai i del temps en funció dels objectius didàctics.
- Establir amb l'alumnat les normes i rutines a l'aula, espais comuns, centre.
- Establir un protocol consensuat d'actuació per gestionar l'aula en els primers dies de classe.
- Prendre consciència de la importància de donar models de resposta positiva als alumnes: Models assertius.
- Conèixer i utilitzar diferents metodologies didàctiques en funció dels objectius.

5.4 Paper del Mestre

La figura del mestre adopta un rol diferent, perquè ja no és únicament el transmissor dels coneixements, sinó que passa a ser el **guia**. Un guia que dona suport a l'alumnat, que l'ajuda a fer-se preguntes, l'anima al fet que es qüestioni les coses, li suggereix reptes... I amb aquest canvi **aconseguint que l'alumne se senti el centre del seu aprenentatge** i millori molt la seva motivació. El fet de percebre que ningú li marca el seu camí ans al contrari, notar que se'l va construint ell mateix, provoca que el seu **nivell d'implicació** sigui molt més elevat i així també el seu **aprenentatge**, que esdevé **de molt més valor**.

En el treball per projectes el/la mestre/a:

- **Guia els alumnes** en la seva descoberta implicant-s'hi tant o més que ells.
- Dona molta importància al **diàleg** i potencia **converses a l'aula**.
- **Estimula els infants** i propicia situacions d'aprenentatge que permetin a l'alumne/a avançar i enriquir-se.
- Proporciona els **recursos** necessaris perquè els infants construeixin de manera autònoma els seus aprenentatges.
- Possibilita que els infants siguin **autònoms** i responsables del seu **procés d'aprenentatge**.
- Afavoreix l'**aprenentatge cooperatiu** i potencia que els infants treballin en grup.

El docent és una **persona capaç de conèixer i reconèixer l'alumne**; una persona activadora, facilitadora i planificadora d'experiències d'aprenentatge; una persona que propicia el protagonisme de tots els alumnes en la construcció del seu coneixement.

Pla d'acció tutorial

- **ACTUACIONS AMB LES FAMÍLIES**

Reunió d'inici de curs

Entrevistes personals amb cada família

Lliurament d'informes

- **ACTUACIONS AMB ELS ALUMNES (a nivell individual)**

Traspàs d'informació en canviar el tutor

Registre d'assistència dels alumnes

Assistència a les sortides

Intervenció de l'EAP

Criteris d'organització pedagògica: aula d'acollida, audició i llenguatge, aula oberta, aula psicopedagoga

Traspàs d'informació amb l'IES

Traspàs d'informació entre tutors

- **ACTUACIONS AMB LES ALUMNES (a nivell de grup-classe)**

Resolució de conflictes

Activitats d'educació emocional

Sessions d'avaluació

Reagrupaments d'alumnes

5.5 Distribució temporal i horari

Dins del còmput d'hores generals, comptarem amb 3 hores setmanes per tal de desenvolupar les 105 hores que li correspon a l'assignatura de Medi Social, Natural i Cultural per tal d'assolir els objectius plantejats: Dilluns (de 16h a 17h), dijous (de 16h a 17h) y divendres (de 9.55h a 8.50h).

5.6 Desenvolupament de la sessió

Les sessions planificades segueixen un mateix guió:

5'	Presentació de la sessió. El/la mestre/a presentarà el tema a tractar fent partícips a l'alumnat dels objectius a aconseguir i dels criteris d'avaluació finals.
10'	Activitat inicial per conèixer les idees prèvies
30'	Activitat d'aprofundiment del tema
10'	Recull dels aprenentatges
5'	Avaluació dels continguts apresos.

5.7 Recursos

El recurs educatiu pot definir-se com tot objecte, persona o fet que ajuda en el procés d'aprenentatge de l'alumnat i en el mateix procés d'ensenyament per part del professorat. Al llarg d'aquest curs acadèmic emprarem els recursos següents:

- a) **Recursos humans:** els nostres alumnes, els docents que intervenim en el procés d'ensenyament-aprenentatge, famílies, ...
- b) **Recursos curriculars:** Els materials didàctics i els llibres de text que s'utilitzaran respecten els principis, valors, llibertats, drets i deures constitucionals i estatutaris i s'han d'adequar al que estableix el *Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària i a les normes de desplegament*. En particular, es vetllarà perquè eviti actituds discriminatòries per raó de naixement, raça, sexe, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social i inclourà els principis i valors que recull la *Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere*.

c) Recursos didàctics:

- Recursos impresos: Llibres de text, diccionaris, llibres de consulta, revistes, contes, còmics,...
- Recursos manipulatiu: mapes, globus terraqüi, jocs didàctics, materials d'un sol ús,...
- Recursos audiovisuals: fixos com les pissarres tradicional i digital, taulers,...
- Material de gravació (càmera de vídeo i de fotografia, mòbil, micròfon, altaveus....).

d) Recursos materials: material fungible. Material d'aula: llapis, folis, carpetes, tisores, cola, cartolines, colors,...

5.8 Material didàctic

Per cicles, els mestres preveuen la despesa que suposarà el material necessari per a cada alumne al llarg del curs escolar, procurant sempre ajustar al màxim el cost.

L'import que suposa, es porta al Consell Escolar on ha de ser aprovat.

Aquesta despesa és aportada de manera voluntària per les famílies, en una sola quota, a l'inici del curs escolar. En cas que la família hi tingui alguna dificultat, ho pot manifestar a algun membre de l'equip directiu qui vetlla per trobar, de comú acord, la resposta adequada. Casos d'extrema gravetat, poden ser tractats a través dels serveis socials municipals, arribant a acords amb les famílies.

5.9 Ús de les tecnologies

Les tecnologies digitals ofereixen múltiples recursos per a l'acció didàctica i per a l'aprenentatge dels alumnes. Són un element de motivació i de dinamització per a l'adquisició de les competències bàsiques, en especial les de l'àmbit digital, i de canvi i millora en els processos d'ensenyament i d'aprenentatge, per la qual cosa esdevenen tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement (TAC).

S'han utilitzat: la pissarra digital de l'aula i projector, Chormebooks, tablets i dispositius mòbils.

Des de fa dos cursos, tot gràcies a un exalumne de l'escola, hi ha un acord de col·laboració amb la companyia d'ordinadors Hewlett-Packard, la qual cedeix cada curs un número total de Chromebooks corresponents als alumnes de cicle mitjà i superior.

Aquest projecte ha facilitat l'ús de les eines de Google for Education, així com poder complementar les diferents accions pedagògiques dins de l'aula.

En aquest punt, detallem tot el software i webapps que farem utilitzar al llarg de les unitats didàctiques:

- Google for Education: Classsroom, Meet, Jamboard, Drive, Formularios, Docs, Presentaciones.
- Avalaucció: software d'avaluació competencial
- Mentimeter, Slido, Edpuzzle, Flipgrid, Kahoot, Quizizz: eienes gamificadores y d'interacció.
- Genially, Canva: eines d'edició gràfica i presentacions.
- Hp5, Virtuali-te: recursos multimèdia i realitat augmentada
- TikiToki: creació de línies temporals
- Audacity: edició d'àudio

S'han seleccionat diferents portals que el Departament d'Ensenyament posa a disposició dels centres educatius, com l'XTEC, l'Edu365 i l'Edu3 (L'Edu3.cat és un portal de ràdio i tv educatives per Internet). Aquesta programació hi reflecteix els següents recursos educatius i digitals.

Les avaluacions del centre, desenvolupades per la Inspecció d'Educació, a través del sistema d'indicadors de centre, tenen com a finalitat proporcionar informació útil a l'equip docent per controlar el procés cap a la millora de les fites proposades i fer, s'escau, els reajustaments necessaris.

Les avaluacions de l'exercici docent i de la funció directiva, desenvolupades en part per la Inspecció Educativa i en part per la direcció del centre, per donar resposta a la millora de la qualitat de l'ensenyament i rendir comptes sobre el projecte de direcció del centre.

Les avaluacions globals diagnòstiques (AGD), desenvolupades per la Inspecció Educativa, es van portar a terme al nostre centre a l'inici i al final de l'aplicació del Projecte d'Autonomia, servint per avaluar el centre en el seu conjunt per proposar les millores en els resultats educatius i en la cohesió social del centre i la seva comunitat educativa.

6. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT

El nostre centre entén l'avaluació dels alumnes com a contínua en el temps i com a global en referència a tots els aspectes de l'individu. Té la finalitat de detectar les dificultats tan bon punt es produeixin, esbrinar-ne les causes i prendre les mesures necessàries a fi que l'infant pugui continuar amb èxit el seu procés d'aprenentatge.

Per això, l'alumne ha de conèixer què s'espera que faci i que assoleixi, ha d'estar informat en cada moment del seu progrés per tal d'orientar-se cap a l'èxit escolar i ha de ser conscient dels seus errors i encerts per poder prendre, amb l'ajuda dels mestres, decisions de millora.

De la mateixa manera, les famílies han de tenir informacions sobre el procés d'aprenentatge dels seus fills i filles i rebre orientacions per ajudar-los a millorar des de l'entorn familiar.

Els Informes. Com a resultat de l'avaluació dels alumnes, es produeixen els Informes Escrits dirigits a les famílies.

A Primària les famílies reben tres informes escrits cada curs. El del 1r trimestre a principis de desembre, el del 2n trimestre al mes de març i el del 3r trimestre la darrera setmana de juny, donat en mà a les famílies i complementat amb una entrevista per tancar el curs. Les mestres tutores de primària fan cada curs, com a mínim, una entrevista personal amb les famílies al voltant del mes de gener i, sempre que mestres o famílies ho considerin necessari.

Pas de cicle. Quan l'avaluació d'un alumne comporta passar de cicle però sense haver assolit els objectius

de l'anterior, l'equip docent estableix i fa la revisió, si escau, de mesures educatives que incideixin directament en les estratègies didàctiques, metodològiques i d'avaluació, per afavorir la consolidació dels aprenentatges d'aquell infant.

Proves d'Avaluació Inicials i Finals. Per tal d'afavorir el coneixement del punt de partida dels aprenentatges dels alumnes l'equip docent aplica a l'inici de cada curs, quan les nenes i els nens ja han tornat a emprendre el ritme escolar, les Proves Internes d'Avaluació Inicial en llengües i matemàtiques.

Així mateix, es preveu l'aplicació de les mateixes proves al final del curs. La diferència en els resultats de les proves inicials i finals de cada alumne ens donarà informació sobre el grau d'assoliment dels seus aprenentatges.

El rendiment de comptes de l'avaluació, es farà efectiu anualment a la comunitat educativa: Claustre, Consell Escolar i Administració educativa mitjançant la Memòria corresponent.

Així mateix, i a conseqüència d'aquesta i de les propostes de millora, s'elabora anualment la Programació General de Centre on es recullen les actuacions previstes per a l'assoliment dels compromisos educatius i de cohesió social.

L'avaluació de les actuacions derivades de les estratègies per assolir els dos grans objectius de centre, es recullen periòdicament a través de formularis Google dirigits a cadascuna de les persones (mestres) responsables de l'aplicació directa de l'actuació. A final de l'activitat, o a final de maig, segons el tipus, es fa l'avaluació de l'objectiu perseguit per a cadascuna. Des del Consell de Direcció es fa la recopilació de dades, la seva anàlisi i la determinació del grau d'assoliment. Aquesta valoració és presentada al claustre per a la reflexió i proposta de millora.

Els instruments que complementen l'avaluació dels dos grans objectius d'escola són: les proves de les competències Bàsiques de 6è, els Indicadors de Centre i l'AVAC realitzada per la Inspecció Educativa.

Les avaluacions del centre, desenvolupades per la Inspecció d'Educació, a través del sistema d'indicadors de centre, tenen com a finalitat proporcionar informació útil

a l'equip docent per controlar el procés cap a la millora de les fites proposades i fer, si escau, els reajustaments necessaris.

Les avaluacions de l'exercici docent i de la funció directiva, desenvolupades en part per la Inspecció Educativa i en part per la direcció del centre, per donar resposta a la millora de la qualitat de l'ensenyament i rendir comptes sobre el projecte de direcció del centre.

Les avaluacions globals diagnòstiques (AGD), desenvolupades per la Inspecció Educativa, es van portar a terme al nostre centre a l'inici i al final de l'aplicació del Projecte d'Autonomia, servint per avaluar el centre en el seu conjunt per proposar les millores en els resultats educatius i en la cohesió social del centre i la seva comunitat educativa.

Instruments d'avaluació. Per plasmar aquesta avaluació de l'alumne, es tindran en compte els següents instruments d'avaluació:

Per tal de conèixer el comportament natural dels alumnes en situacions espontànies. Destacant:

- Registre Anecdòtic: Per avaluar esdeveniments no previsibles, recollint els fets més importants.
- Llistes de control: el professor assenyalava la seva presència/absència en el desenvolupament d'una activitat o tasca.
- Escales d'observació: gradua el nivell d'assoliment de l'aspecte observat.

Totes aquestes metodologies i eines queden recollides en una sola eina informàtica denominada Avaluació.

Aquesta eina recull tota programació competencial de centre, cicle i aules; des de l'indicador més simple fins a les competències i dimensions definides a cada àmbit... Permetent fer un registre diari, tant a professors com alumnes, per tal de realitzar una veritable avaluació continua i una veritable avaluació competencial.

7. ELEMENTS TRANSVERSALS

Àmbit d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria, guiant l'alumnat cap a un aprenentatge autònom i crític, que l'ajudi a plantejar-se objectius i arribar a assolir-los per ell mateix.

Àmbit d'aprendre a aprendre, per garantir que l'alumne/a forma part important del seu aprenentatge i garantint estratègies per ensenyar-lo a adquirir nous aprenentatges.

Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita

En la **Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre** (LOMCE), s'estableix que s'haurà de garantir un mínim de 30 minuts de lectura diària, principalment en l'àrea de Llengua, però també a la resta. Així, el disseny del nostre pla lector s'ha elaborat d'acord amb les següents principis:

- L'alumne serà el protagonista d'aquest pla, plantejant-li experiències que li facin créixer com a lector, augmentant el seu bagatge literari.
- El concebem com una tasca col·lectiva de totes i cadascuna de les àrees. Així, els textos triats, s'usen en totes les àrees a la vegada, per tal d'explotar tot el seu potencial.
- Inclou una partida pressupostària del centre per a l'adquisició de llibres. A més, cada alumne pot portar textos o edicions que tingui a casa seva. També hi ha una col·laboració amb la biblioteca de la localitat.

Així, doncs, des de la nostra àrea, en cada unitat es treballa la lectura concreta d'algun apartat. Per afavorir la dramatització i l'escolta activa, l'alumne es prepara la part del text que li correspon i es fan unes preguntes prèvies per mantenir l'atenció dels altres.

L'àmbit de coneixement del medi i, en concret, els continguts que s'aborden, solen despertar gran interès en l'alumnat, el que els converteix en un context afavoridor perquè l'alumnat s'interessi per la lectura i busqui en els llibres la forma d'aprofundir i indagar sobre els diferents aspectes que es tracten en cadascuna de les unitats didàctiques.

Implicar l'alumnat en l'adquisició d'una lectura activa i voluntària, que li permeti el coneixement, la comprensió, la crítica del text i l'intercanvi d'experiències i inquietuds, serà clau per estimular l'interès per la lectura i el foment de l'expressió oral.

Les biblioteques tant d'aula com del centre seran clau per a contribuir que l'alumnat aprofundeixi i investigui a través de llibres complementaris al llibre de text. Això suposarà una millora de la comprensió lectora, a partir d'activitats individuals i grupals, fomentant la reflexió com a punt de partida de qualsevol lectura, així com la millora de la comprensió oral a partir del desenvolupament de l'escolta activa.

Des de l'àmbit de coneixement del medi es va despertar el plaer per la lectura, fomentant l'interès, la informació i l'evasió que provoca un text científic, afermant d'aquesta manera l'hàbit lector. Cada unitat didàctica s'inicia amb una lectura, a partir de la qual es duren a terme activitats al voltant de la comprensió del text llegit i altres d'ampliació relacionada amb la lectura. Aquestes activitats seran tant, individuals com grupals.

Emprenedoria. Seguint la legislació actual del RD 126/2014, les administracions educatives fomentaran les mesures perquè l'alumnat participi en activitats que li permeti consolidar l'esperit emprenedor i la iniciativa empresarial a partir d'aptituds com la creativitat, l'autonomia, la iniciativa, el treball en equip, la confiança en un mateix i el sentit crític.

Així, per a la nostra acció diària, destaquem:

- Promoure el desenvolupament de les qualitats personals relacionades amb l'esperit emprenedor, com ara la creativitat, la iniciativa, l'assumpció de riscos i la responsabilitat.
- Aportar un coneixement primerenc del món empresarial i un contacte amb ell, i ajudar a entendre el paper de l'empresariat en la comunitat.
- Organitzar activitats basades en l'aprenentatge a través de la pràctica (aprendre fent).

L'esperit emprenedor s'hauria de veure amb un enfocament innovador i transversal, com una metodologia d'ensenyament o com una matèria o un mòdul a part, depenent també del nivell educatiu.

Educació cívica. Així mateix, s'ha de plantejar dins d'un marc d'educació cívica i constitucional, plantejant aquestes situacions en un ambient de cooperació on s'aborden aspectes com resolució de conflictes, debats, repartició de tasques... Serà en aquesta línia en la qual treballarem continguts com ara l'educació ambiental o l'educació viària, que són tractades de forma interdisciplinària. Per al nostre curs, s'estableixen com a principals objectius aquest curs, el consum responsable d'aigua, i l'ús de sistemes de seguretat en vehicles, com ara cinturons de seguretat, casc...

8. UNITATS DIDÀCTIQUES

Una vegada posades totes les disposicions d'avaluació, metodologies, competències, marcs de legals de contextos... Ara dedicarem un petit espai a definir el projecte que englobarà a la nostra programació anual de coneixement del mitjà social, natural i cultural.

El nostre viatge amb 8 unitats didàctiques està ambientat en la següent situació: un extraterrestre ha vingut a la terra, en Puc, i s'ha fet amic nostre i l'hem de mostrar què és el planeta Terra, les diferents espècies amb les quals compten, els ecosistemes i les seves ciutats; així com som els éssers humans i la perfecció que tenim de la vida que vivim.

Per la seva banda, Puc ens explicarà que ha vingut amb una visió, a banda de conèixer-nos és l'encarregat de seleccionar un grup d'alumnes perquè vagin a comptar de primera mà el seu planeta com és la vida en la Terra.

Però li han donat instruccions molt precises que això no ho puc fer qualsevol, és per això que totes les missions de reconeixement que farem al llarg de cada unitat tindran unes activitats que seran valorades en punts, i que només els que aconseguixin un mínim de punts podran fer el viatge cap a Beta Gamma, el seu planeta.

8.1 El nostre viatge comença

UD 1 : en aquesta unitat intentarem recollir i organitzar les energies del grup respecte al final del curs anterior i l'estiu que ha passat. Intentarem ficar l'atenció en els canvis que cada nena i nen ha fet, encara més dels casos amb necessitats especials.			TEMPORALITZACIÓ Primer trimestre
OBJECTIUS	CONTINGUTS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE L'ÀMBIT	
Conèixer la relació entre el sistema Sol-Terra-Lluna. Establir relacions entre els moviments de rotació i translació de la Terra, el dia i la nit i les estacions. Conèixer la relació entre la posició del Sol i les ombres. Utilitza instruments de mesura de la temperatura, direcció i velocitat del vent i quantitat de precipitació i interpretar les dades Llegir plànols i mapes senzills del poble, barri o ciutat per orientar-se.	Sistema Sol-Terra-Lluna. Relacions entre els moviments de rotació i translació de la Terra, el dia i la nit i les estacions. Relació entre la posició del Sol i les ombres.	COMPETÈNCIA 3 Interpretar l'espai a partir dels elements del territori i de les seves representacions per situar-se i desplaçar-se.	
ACTIVITATS			RECURSOS

<u>Activitat prèvia</u> (S1): Revisió Rúbrica amb Avaluació / Projectió d'un vídeo sobre el sistema solar i formulació de preguntes. <u>Activitat motivació</u> (S2): Jugar amb l'aplicació SKY MAP observant que ens envolta tot apuntant al cel. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S3): Manipular una infografia dels planetes del sistema solar amb l'eina genially i classificar-los de més a menys lluny del sol i escriure el nom del planeta. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S4): En grups reduïts cercar informació sobre un planeta, elaborar un mural i exposició. Penjar tota la informació en un jamboard cooperatiu de tota la classe.(<i>Treball cooperatiu</i>). <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S5) i (S6): Confecció de corones amb la Terra – Lluna – Sol per a treballar els moviments de translació i rotació. En acabar, li fem una foto pel nostre portafoli. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S7): Amb plastilina crear una esfera amb diferents capes, tallar-la per la meitat i etiquetar la capa. (<i>Àrea educació artística</i>) <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S8): Traçar el recorregut de casa a l'escola en un mapa. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S9): Proporcionar una brúixola i un mapa de l'escola i trobar un tresor. <u>Activitat d'avaluació</u> (S10): Text comprensiu sobre la primera gossa que va viatjar a l'espai i contestar preguntes del text. <u>Activitat d'ampliació</u>: (S11): Activitat tipus Quizz amb Edpuzzle. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S12): Creem un portafoli a Google Drive on guardarem tot el material digital generat a l'UD. <u>Activitat de reflexió</u>: (S13): omplim la nostra avaluació amb l'eina Avaluació i compartim amb el mestre.	Rúbrica inicial. Corones amb el sol, la lluna i la Terra. Plànols del poble. Aplicació Sky Map. Chromebooks Vídeo del sistema solar Plastilina de colors Brúixola Mapa de l'escola Avaluació Genially Jamboard Google Drive Avaluació
CONTINGUTS CLAU	ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

L'estructura de la Terra: litosfera, hidrosfera, atmosfera. La interpretació de la Terra: línies imaginàries, punts cardinals... La Terra, el sistema solar i l'univers. Els instruments per a l'orientació: brúixoles, GPS, GR, navegadors i localitzadors informàtics... L'orientació i el desplaçament: punts de referència, trajectòries i velocitats. Les representacions cartogràfiques: mapes, plànols, fotos aèries, croquis...	Mesures universals: Disposarem al racó de l'enriquiment de l'aula de bibliografia sobre els planetes així com de tauletes amb aplicacions informàtiques relacionades amb el tema treballat. Treballarem amb diferents llenguatges i agrupaments per tal que tot l'alumnat pugui assolir els objectius plantejats. Treball amb grups cooperatius. Mesures addicionals: Caldrà tenir en compte als alumnes amb altes capacitats i fer les adaptacions metodològiques necessàries perquè assoleixin els objectius dels seus plans individuals. Mesures intensives: l'alumne amb TDAH haurà de disposar d'un Pla Individualitzat, ja que la normativa així ho determina. Aquest Pla recollirà les adaptacions necessàries, tot i que en aquest cas no caldrà adaptar-li els objectius a assolir.		
CRITERIS D'AVUACIÓ	INDICADORS D'AVUACIÓ		
Reconèixer i explicar, recollint dades i utilitzant aparells de mesura, les relacions entre alguns factors del medi físic i les formes de vida i activitats humanes i mostrar una actitud de respecte pel medi.	ASSOLIMENT SATISFACTORI	ASSOLIMENT NOTABLE	ASSOLIMENT EXCEL·LENT
	Identifica la relació entre el sistema sol – terra- lluna	Describeu l'espai del mapa físic a partir de la llegenda.	Relaciona la informació que dona el mapa físic amb coneixements apresos.
	Identifica els elements de la llegenda d'un mapa temàtic.	Describeu les activitats humanes del mapa temàtic a partir de la llegenda.	Relaciona la informació que dona el mapa temàtic amb coneixements apresos.
	Calcula la distància entre dos punts del mapa amb ajuda de l'escala gràfica.	Calcula la distància entre dos punts del mapa amb ajuda de l'escala numèrica.	

8.2 Els Humans: com vivim

UD 2 : amb aquesta unitat intentarem treballar i millorar la nostra organització com a aula tenint en compte els conceptes que descobrim de la nostra ciutat.		TEMPORALITZACIÓ Segon trimestre
OBJECTIUS	CONTINGUTS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE L'ÀMBIT
Conèixer les formes de relleu i accidents geogràfics. Localitzar i situar en mapes senzills les formes de relleu i accidents geogràfics més rellevants de l'entorn. Establir la relació de les principals característiques del clima de l'entorn amb les varietats climàtiques de Catalunya. Observar i descriure els diferents tipus de paisatge de l'entorn proper i llunyà. Reconèixer els elements naturals i humanitzats i l'impacte de l'activitat humana en el paisatge. Identificar i dissenyar actuacions responsables orientades a l'ús sostenible de l'entorn.	• Elements bàsics de l'estructura econòmica i de l'organització social, política i administrativa dels municipis i les comarques. • Valoració de la diversitat social, cultural i de gènere i respecte per les diferències • Identificació i descripció d'alguns trets demogràfics i econòmics de l'entorn a partir de l'observació directa de l'entorn proper i de dades i representacions gràfiques. • Anàlisi i comparació de dades d'entorns rurals i urbans.	COMPETÈNCIA 3 Interpretar l'espai a partir dels elements del territori i de les seves representacions per situar-se i desplaçar-se. COMPETÈNCIA 4 Analitzar paisatges i ecosistemes tenint en compte els factors socials i naturals que els configuren, per valorar les actuacions que els afecten.
ACTIVITATS		RECURSOS

<u>Activitat prèvia</u> (S1): Revisió Rúbrica amb Avaluació / Qüestionari amb Mentimeter KPSI per a saber els coneixements previs dels alumnes. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S2) i (S3): Lectura del conte "Els tres pobles i el seu riu", localitzar elements del text de com són els pobles de Catalunya de muntanya, de plana i de costa i redacció dels trets més rellevants de cadascú dels relleus. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S4) i (S5): Elaboració per grups d'una maqueta d'un tipus de relleu amb material de rebuig i exposició de la maqueta. (<i>Àrea d'educació artística</i>) <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S6): Projectió d'imatges sobre el recorregut dels rius pels diferents relleus. Elaboració d'un cartell amb Canva per a conscienciar sobre el correcte ús i estalvi de l'aigua. (<i>Àrea d'educació en valors socials i cívics</i>) <u>Activitat d'avaluació</u> (S7): Prova objectiva fent ús de les tauletes i l'aplicació <i>kahoot</i> (respondre a preguntes individuals). <u>Activitat d'ampliació</u> (S8). Fitxa on classificar els diferents tipus de paisatges de Catalunya. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S9): Omplim el nostre portafoli de Google Drive amb tot el material digital generat a la UD. <u>Activitat de reflexió</u>: (S10): omplim la nostra avaluació amb l'eina Avaluació i compartim amb el mestre.		Chromebooks Conte "Els tres pobles i el seu riu". Àmbit transversal: El reciclatge. Material de rebuig que portaran de casa. Pissarra digital. KPSI (Activitat inicial) Aplicació web <i>Kahoot</i> Mentimeter Canva Google Drive Avaluació
CONTINGUTS CLAU	ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	
El relleu, la hidrografia, el clima i el paisatge de Catalunya, Espanya, Europa i del món. Els elements naturals i antròpics d'un paisatge. Els fenòmens naturals i els riscos ambientals.	Mesures universals: Disposarem al racó de l'enriquiment de l'aula de bibliografia sobre els planetes així com de tauletes amb aplicacions informàtiques relacionades amb el tema treballat. Treballarem amb diferents llenguatges i agrupaments per tal que tot l'alumnat pugui assolir els objectius plantejats. Mesures addicionals: Caldrà tenir en compte als alumnes amb altes capacitats i fer les adaptacions metodològiques necessàries perquè assoleixi els objectius de la unitat. Mesures intensives: l'alumne amb TDAH haurà de disposar d'un Pla Individualitzat, ja que la normativa així ho determina. Aquest Pla recollirà les adaptacions necessàries, tot i que en aquest cas no caldrà adaptar-li els objectius a assolir.	
CRITERIS D'AVALUACIÓ	INDICADORS D'AVALUACIÓ	

	ASSOLIMENT SATISFACTORI	ASSOLIMENT NOTABLE	ASSOLIMENT EXCEL·LENT
Analitzar i descriure elements naturals i humanitzats del paisatge de l'entorn proper i establir comparacions amb altres tipus de paisatges. Utilitzar plànols i mapes, així com mecanismes d'orientació espacial per situar-se en l'entorn, localitzar determinats elements i desplaçar-se. Identificar alguns dels usos que es fan dels recursos naturals i algunes de les conseqüències que se'n deriven. Analitzar l'impacte d'algunes activitats humanes sobre els recursos i en particular sobre l'aigua.	Identifica els elements de la llegenda d'un mapa físic. Situa aproximadament elements del territori en un mapa o un pla. Fa un croquis del contorn de Catalunya i de la Península Ibèrica. Respecta els senyals de trànsit i les normes que afecten la circulació amb bicicleta i a peu.	Describeix l'espai del mapa físic a partir de la llegenda. Fa un croquis del contorn de Catalunya, de la Península Ibèrica i d'Europa.	Relaciona la informació que dona el mapa físic amb coneixements apresos. Situa amb precisió elements del territori en un pla o un mapa. Fa un croquis del contorn de Catalunya, de la Península Ibèrica, d'Europa i de la resta de continents. Valora la necessitat d'existència d'unes normes de circulació.

8.3 L'origen de la vida: el regne vegetal

UD 3: amb aquesta unitat introduïrem el concepte d'ecologia amb la més possible amplitud, recollint els punts (i ponts) fonamentals de la convivència urbana amb el respecte pel medi ambient		TEMPORALITZACIÓ Segon trimestre
OBJECTIUS	CONTINGUTS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE L'ÀMBIT
Conèixer els beneficis que les plantes aporten a les persones. Coneix els tipus de plantes i les seves parts Conèixer les necessitats de les plantes. Respectar i cuidar les plantes Conèixer les principals plantes del seu entorn.	Caracterització de la funció de nutrició en els animals i plantes. Caracterització de la funció de reproducció a partir de l'observació d'animals i plantes. Caracterització de la funció de relació a partir de l'observació d'animals i plantes i relacionant aquests amb els seus hàbitats. Classificació dels diferents grups d'animals i plantes de l'entorn proper. Ús de claus dicotòmiques senzilles. Interès per l'observació, cura i protecció d'animals i plantes de l'entorn proper, i prevenció dels possibles riscos.	COMPETÈNCIA 4 Analitzar paisatges i ecosistemes tenint en compte els factors socials i naturals que els configuren, per valorar les actuacions que els afecten.
ACTIVITATS		RECURSOS

<u>Activitat prèvia</u> (S1): Revisió Rúbrica amb Avaluació / Amb l'eina Google Meet, mostrar 4 imatges on la vegetació de cada zona és diferent i conversa sobre les imatges. <u>Activitat de motivació</u> (S2): Penjar totes les fotos trobades, a la vegada, en un Jamboard. (Activitat que es treballa a totes les sessions prèvies a la d'avaluació). <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S3): Cercar informació amb l'ordinador sobre les parts de la planta, amb Google Docs. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S4): Projectió del vídeo "La fotosíntesi", reflexió sobre el vídeo i contestar preguntes sobre la matèria. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S5) i (S6): Elaboració d'un vídeo qüestionari d'aprenentatge amb Hp5. <u>Activitat d'avaluació</u> (S8): Realització del qüestionari de Hp5 d'un company/a. (<i>Àrea transversal</i>). <u>Avaluació final</u>: Correcció de la redacció on es valorarà la presentació de la proposta de qüestionari obtinguda a partir del treball de recerca. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S9): Omplim el nostre portafoli de Google Drive amb tot el material digital generat a la UD. <u>Activitat de reflexió</u>: (S10): omplim la nostra avaluació amb l'eina Avaluació i compartim amb el mestre.		Tauletes per a mostrar imatges sobre la vegetació. Quadern de treball de camp. Vídeo relacionat amb la fotosíntesi. Material fungible per l'elaboració del LAPBOOK. Rúbrica Google Meet Google Drive Google Docs Avaluació
CONTINGUTS CLAU		ATENCIÓ A LA DIVERSITAT
Relació entre funcions vitals i estructura de les plantes. Criteris per a l'observació científica d'éssers vius. Observació i descripció d'alguns éssers vius i de la seva interacció amb el medi. Els elements naturals i antròpics d'un paisatge.		Mesures universals: Treballarem amb diferents llenguatges i agrupaments per tal que tot l'alumnat pugui assolir els objectius plantejats. El treball d'investigació i exploració en el medi és una mesura universal per atendre les diferents necessitats educatives de suport educatiu que ens permetrà arribar a tot l'alumnat, esdevenint aquest el vertader protagonista del seu aprenentatge. Mesures addicionals: Caldrà tenir en compte l'alumne amb TDAH i fer les adaptacions metodològiques necessàries perquè assoleixi els objectius de la unitat. Mesures intensives: l'alumne amb TDAH haurà de disposar d'un Pla Individualitzat, ja que la normativa així ho determina. Aquest Pla recollirà les adaptacions necessàries, tot i que en aquest cas no caldrà adaptar-li els objectius a assolir
CRITERIS D'AVALUACIÓ	INDICADORS D'AVALUACIÓ	

Classificar animals i plantes de l'entorn proper i reconèixer les característiques bàsiques d'acord amb criteris científics.	ASSOLIMENT SATISFACTORI	ASSOLIMENT NOTABLE	ASSOLIMENT EXCEL·LENT
	Expressa algun avantatge o algun inconvenient d'una actuació que afecta un paisatge o un ecosistema. Fa alguna proposta relacionada amb les actuacions que afecten el medi ambient i el paisatge. Participa de manera activa en els treballs en grup aportant idees al desenvolupament de les tasques a realitzar.	Contraposa els avantatges i els inconvenients d'una actuació que afecta un paisatge o un ecosistema. Fa propostes raonades, relacionades amb les actuacions que afecten el medi ambient i el paisatge. Participa activament i dona suport als companys quan tenen alguna dificultat.	Es defineix davant una actuació que afecta un paisatge o un ecosistema. Fa propostes raonades i viables, relacionades amb les actuacions que afecten el medi ambient i el paisatge. Lidera de manera positiva el grup procurant que tothom col·labori.

8.4 Els nostres acompanyants: el regne animal

UD 4: continuem amb la mateixa línia de conceptes d'ecologia, però ampliant a nivell país i planeta terra.			TEMPORALITZACIÓ Segon Trimestre
OBJECTIUS	CONTINGUTS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE L'ÀMBIT	
Conèixer les característiques i grups d'animals segons el medi, l'alimentació o la reproducció. Identificar i classificar diferents tipus i grups d'éssers vius i descripció de les seves característiques principals.	Caracterització de la funció de nutrició en els animals i plantes. Caracterització de la funció de reproducció a partir de l'observació d'animals i plantes. Classificació dels diferents grups d'animals i plantes de l'entorn proper	COMPETÈNCIA 1 Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes COMPETÈNCIA 4 Analitzar paisatges i ecosistemes tenint en compte els factors socials i naturals que els configuren, per valorar les actuacions que els afecten.	
ACTIVITATS			RECURSOS
<u>Activitat prèvia</u> (S1): Revisió Rúbrica amb Avaluació / Pluja d'idees d'imatges d'animals i classificació a la pissarra digital a partir dels criteris establerts pels alumnes. <u>Activitat de motivació</u> (S2): Treball d'investigació individual. Cercar informació sobre un animal, elaborar un mural amb genially i exposició de l'animal triat. (<i>Àrea transversal: Àmbit d'autonomia, iniciativa, personal i emprenedoria</i>) <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S3), (S4) i (S5): Creació d'un racó a l'aula sobre els animals vertebrats i confecció d'un mural. En acabar, fem una foto pel nostre portafoli. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S6): Fitxa de relacionar cada grup d'animals invertebrats amb el mecanisme que els permet moure's. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S7): Gamificació. Quizizz sobre curiositats dels animals. <u>Activitat d'avaluació</u> (S8): Fitxa de completar amb dades que falten sobre els animals: Nutrició, reproducció... <u>Activitat d'ampliació</u> (S9): Resoldre un mot encreuat sobre els animals. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S9): Omplim el nostre portafoli de Google Drive amb tot el material digital generat a la UD. <u>Activitat de reflexió</u> (S11): omplim la nostra avaluació amb l'eina Avaluació i compartim amb el mestre.			Fotografies d'animals. Chromebooks Jocs de gamificació a l'aula: <i>JClic</i>. Material per elaborar el racó dels animals i el mural. Pissarra Digital Interactiva (PDI) Ordinadors. Mot encreuat. Genially Google Drive Quizizz Avaluació

CONTINGUTS CLAU		ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	
Caracterització de la funció de nutrició en els animals Caracterització de la funció de reproducció a partir de l'observació dels animals. Caracterització de la funció de relació a partir de l'observació d'animals i relacionant aquests amb els seus hàbitats. Classificació dels diferents grups d'animals de l'entorn proper. Interès per l'observació, cura i protecció d'animals i prevenció de possibles riscos. Activitats econòmiques relacionades amb la cria d'animals.		Mesures universals: Disposarem al racó de l'enriquiment de l'aula de bibliografia sobre els animals així com de tauletes amb aplicacions informàtiques relacionades amb el tema treballat. Treballarem amb diferents llenguatges i agrupaments per tal que tot l'alumnat pugui assolir els objectius plantejats. El treball per projectes és una mesura universal per atendre les diferents necessitats educatives de suport educatiu que ens permetrà arribar a tot l'alumnat, esdevenint aquest el vertader protagonista del seu aprenentatge. Mesures addicionals: Caldrà tenir en compte a l'alumne amb TDAH i als d'altres capacitats i fer les adaptacions metodològiques necessàries perquè assoleixi els objectius de la unitat. Mesures intensives: l'alumne amb TDAH haurà de disposar d'un Pla Individualitzat, ja que la normativa així ho determina. Aquest Pla recollirà les adaptacions necessàries, tot i que en aquest cas no caldrà adaptar-li els objectius a assolir	
CRITERIS D'AVALUACIÓ	INDICADORS D'AVALUACIÓ		
Classificar animals i plantes de l'entorn proper i reconèixer les característiques bàsiques d'acord amb criteris científics.	ASSOLIMENT SATISFACTORI	ASSOLIMENT NOTABLE	ASSOLIMENT EXCEL·LENT

	Utilitza un sol tipus de font d'informació. Inclou en la seva recerca una Font primària suggerida (fotografies, objectes, fonts orals...). Desenvolupa les seves funcions en el treball cooperatiu.	Utilitza diversos tipus de font d'informació (Internet, llibres, revistes...) Busca amb ajuda una font primària adequada a la seva recerca. Propicia el consens en el treball cooperatiu.	Utilitza fonts d'informacions variades, per afinar el criteri de cerca. Busca pel seu compte una Font primària adequada a la seva recerca. Organitza els seus companys per realitzar amb èxit la feina, en el treball cooperatiu.
--	--	--	--

8.5 El sistema de vida perfecte: el nostre cos.

UD 5: en aquest punt treballarem conjuntament amb l'assignatura d'EEFF les accions que ens ajuden a tenir un cos en forma, una vida sana i plena			TEMPORALITZACIÓ Primer trimestre
OBJECTIUS	CONTINGUTS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE L'ÀMBIT	
Identificar i localitzar els principals òrgans implicats en la realització de les funcions vitals del cos humà, establint algunes relacions fonamentals entre elles i determinats hàbits de salut. Conèixer el funcionament del cos humà: cèl·lules, teixits, òrgans, aparells, sistemes: la seva localització, forma, estructura, funcions, cures, etc. Relacionar determinades pràctiques de vida amb l'adequat funcionament del cos, adoptant hàbits de vida saludables.	Morfologia externa del cos. Sistemes que participen en la funció de relació: locomotor i nerviós. Aparells que intervenen en la funció de nutrició de l'ésser humà (aparells respiratori, digestiu, circulatori i excretor) i relació entre ells. Principals malalties relacionades amb la funció de nutrició i de relació.	COMPETÈNCIA 6 Adoptar hàbits sobre alimentació, activitat física i descans amb coneixements científics, per aconseguir el benestar físic. COMPETÈNCIA 7 Prendre consciència del mateix cos, de les emocions i sentiments propis i aliens, per aconseguir l'equilibri emocional i afavorir la convivència. COMPETÈNCIA 8 Prendre decisions sobre higiene i salut amb coneixements científics per a la prevenció i guariment de malalties.	
ACTIVITATS			RECURSOS

<u>Activitat prèvia</u> (S1): Revisió Rúbrica amb Avaluació / Mapa conceptual en completar els buits. <u>Activitat motivació</u> (S2): Classificació de les funcions mitjançant imatges. <u>Activitats de desenvolupament</u> (S3): A partir d'una imatge respondre a unes preguntes. <u>Activitat de desenvolupament</u> (S4): Graella sobre informació dels sentits. <u>Activitat de desenvolupament</u> (S5-6): Dissenyar un esquelet amb les seves articulacions hi posar nom. Repassar els noms dels ossos i les articulacions. (<i>Àrea d'Educació artística: Visual i plàstica</i>). <u>Activitat de desenvolupament</u> (S7): Fitxa del sistema nerviós i enumerar les seves parts. <u>Activitat de reforç</u> (S8): Esquema visual sobre els continguts treballats. Esbrinar missatge secret a partir d'un codi de lletres i nombres. <u>Activitat d'avaluació</u>: (S9): Prova d'avaluació de resposta V/F. <u>Activitat d'ampliació</u> (S10): Joc de preguntes dels continguts de la unitat. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S1): Omplim el nostre portafoli de Google Drive amb tot el material digital generat a la UD. <u>Activitat de reflexió</u>: (S12): omplim la nostra avaluació amb l'eina Avaluació i compartim amb el mestre.	Chromebooks Pissarra Digital Interactiva (PDI) Rúbrica d'avaluació. Fitxa de repàs. Graella d'informació Peces per a muntar un esquelet de cartró. Avaluació
CONTINGUTS CLAU	ATENCIÓ A LA DIVERSITAT
El cos humà des d'una visió integrada d'aparells i sistemes. L'estructura i funcionament dels aparells relacionats amb l'activitat física i el descans: locomotor i nerviós. L'estructura i funcionament dels aparells relacionats amb la nutrició: digestiu, respiratori, circulatori i excretor. Els canvis físics, personals i relacionals lligats al creixement.	Mesures universals: Disposarem al racó de l'enriquiment de l'aula de bibliografia sobre el cos humà així com de tauletes amb aplicacions informàtiques relacionades amb el tema treballat. Treballarem amb diferents llenguatges i agrupaments per tal que tot l'alumnat pugui assolir els objectius plantejats. Mesures addicionals: Caldrà tenir en compte a l'alumne amb TDAH i als d'altres capacitats i fer les adaptacions metodològiques necessàries perquè assoleixi els objectius de la unitat. Mesures intensives: l'alumne amb TDAH haurà de disposar d'un Pla Individualitzat, ja que la normativa així ho determina. Aquest Pla recollirà les adaptacions necessàries, tot i que en aquest cas no caldrà adaptar-li els objectius a assolir

El sistema nerviós: aparells i funcionament. La sexualitat: dimensió afectiva, física i social.			
CRITERIS D'AVALUACIÓ	INDICADORS D'AVALUACIÓ		
Reconèixer i explicar, recollint dades i utilitzant aparells de mesura, les relacions entre alguns factors del medi físic i les formes de vida i activitats humanes, i mostrar una actitud de respecte pel medi Identificar les parts del cos que permeten el moviment, relacionar-les amb altres òrgans i comprendre el funcionament del cos humà des d'un sentit global. Relacionar la nutrició amb l'obtenció d'energia i el creixement.	ASSOLIMENT SATISFACTORI	ASSOLIMENT NOTABLE	ASSOLIMENT EXCEL·LENT
	Describeix el funcionament bàsic i les interaccions entre els diferents sistemes del cos. Proposa millores dels hàbits a partir de pautes d'actuació donades. Describeix els canvis del seu cos lligats al creixement.	Describeix el funcionament i les interaccions entre els diferents sistemes del cos. Fa propostes de millora del benestar físic individualment a partir de l'anàlisi dels propis hàbits i reflexió sobre l'equilibri entre els factors que intervenen Describeix la relació entre les seves emocions i el funcionament del seu cos.	Explica la complexitat en les interaccions entre els diferents sistemes del cos Fa propostes de millora per al benestar físic col·lectiu.

8.6 L'energia del nostre sistema: com mengem.

UD 6: al llarg d'aquesta unitat treballarem com fer una dieta equilibrada, ajudant a conscienciar també a la resta de classes de cycle i de l'escola veure a la importància de cuidar de què mengem.			TEMPORALITZACIÓ Segon Trimestre
OBJECTIUS	CONTINGUTS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE L'ÀMBIT	
Conèixer el funcionament del cos humà: cèl·lules, teixits, òrgans, aparells, sistemes: la seva localització, forma, estructura, funcions, cures, etc. Identificar els diferents tipus de nutrients i els aliments que els contenen. Descriure els sistemes i aparells implicats en la nutrició	Hàbits d'higiene, de descans i d'exercici físic que afavoreixen una vida saludable. Caracterització de l'alimentació variada i equilibrada com a bàsica per a una vida saludable. Identificació de missatges publicitaris i pràctiques que afavoreixen o no el bon desenvolupament personal i la salut. Avenços de la ciència en l'alimentació i la salut	COMPETÈNCIA 6 Adoptar hàbits sobre alimentació, activitat física i descans amb coneixements científics, per aconseguir el benestar físic. COMPETÈNCIA 7 Prendre consciència del propi cos, de les emocions i sentiments propis i aliens, per aconseguir l'equilibri emocional i afavorir la convivència.	
ACTIVITATS			RECURSOS
<u>Activitat prèvia</u> (S1): Revisió Rúbrica amb Avaluació / Lectura comprensiva-crítica sobre la dieta mediterrània i els hàbits saludables. Respondre preguntes i exposar conclusions que es recullen a la pissarra. <u>Activitat motivació</u> (S2): Fer ús de l'aplicació Virtuali-tee i observar l'aparell digestiu. Comentar les diferents parts i funcions. <u>Activitats de desenvolupament</u> (S3) (S4) (S5): Construcció per grups d'un mural sobre l'aparell digestiu. (Treball cooperatiu) <u>Activitat de desenvolupament</u> (S6) i (S7): Elaborar un menú diari per petits grups, recollir-lo en una Presentació de Google i exposició als companys. <u>Activitat de desenvolupament</u> (S8) i (S9): Classificació d'aliments en una piràmide alimentària. <u>Activitat de reforç</u> (S10): Kahoot per a reforçar el vocabulari del sistema digestiu. <u>Activitat d'avaluació</u> (S11): Prova basada en la prova inicial de coneixements previs. <u>Activitat d'ampliació</u>: (S12): Imatge amb errors sobre l'aparell digestiu sobre infografia Genially. Localitzar i corregir l'error. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S13): Omplim el nostre portafoli de Google Drive amb tot el material digital generat a la UD.			Tauleta tàtil Samarreta <i>Virtuali-tee</i>. Cartolines. Fitxa de lectura i comprensió: "La dieta mediterrània". Retalls de revistes d'aliments diversos per construir la piràmide alimentària. Pissarra Digital Interactiva (PDI) Google Presentacions Google Drive Kahoot

Activitat de reflexió: (S14): omplim la nostra avaluació amb l'eina Avaluació i compartim amb el mestre.			Avaluació
CONTINGUTS CLAU	ATENCIÓ A LA DIVERSITAT		
Aparells que intervenen en la funció de nutrició de l'ésser humà (aparells respiratori, digestiu, circulatori i excretor) Principals malalties relacionades amb la funció de nutrició i de relació. Hàbits d'higiene, de descans i d'exercici físic que afavoreixen una vida saludable. Caracterització d'una alimentació variada i equilibrada com a bàsica per a una vida saludable. Avenços de la ciència en l'alimentació i la salut.	Mesures universals: Disposarem al racó de l'enriquiment de l'aula de bibliografia sobre el cos humà així com de tauletes amb aplicacions informàtiques relacionades amb el tema treballat. Treballarem amb diferents llenguatges i agrupaments per tal que tot l'alumnat pugui assolir els objectius plantejats. Treballarem amb material manipulable i vivencial. Mesures addicionals: Caldrà tenir en compte a l'alumne amb TDAH i als d'altres capacitats i fer les adaptacions metodològiques necessàries per tal que assoleixi els objectius de la unitat. Mesures intensives: l'alumne amb TDAH haurà de disposar d'un Pla Individualitzat, ja que la normativa així ho determina. Aquest Pla recollirà les adaptacions necessàries, tot i que en aquest cas no caldrà adaptar-li els objectius a assolir		
CRITERIS D'AVALUACIÓ	INDICADORS D'AVALUACIÓ		
Reconèixer i explicar, recollint dades i utilitzant aparells de mesura, les relacions entre alguns factors del medi físic i les formes de vida i activitats humanes, i mostrar una actitud de respecte pel medi Identificar les parts del cos que permeten el moviment, relacionar-les amb altres òrgans i	ASSOLIMENT SATISFACTORI	ASSOLIMENT NOTABLE	ASSOLIMENT EXCEL·LENT

comprendre el funcionament del cos humà des d'un sentit global. Relacionar la nutrició amb l'obtenció d'energia i el creixement. Valorar positivament la pràctica determinats hàbits associats a la higiene, l'alimentació, l'exercici físic i el descans com a hàbits saludables que és recomanable mantenir, tot discernint les activitats que perjudiquen la salut.	Descriu el funcionament bàsic i les interaccions entre els diferents sistemes del cos. Proposa millores dels hàbits a partir de pautes d'actuació donades. Descriu els canvis del seu cos lligats al creixement.	Descriu el funcionament i les interaccions entre els diferents sistemes del cos. Fa propostes de millora del benestar físic a escala individual a partir de l'anàlisi dels propis hàbits i reflexió sobre l'equilibri entre els factors que intervenen Descriu la relació entre les seves emocions i el funcionament del seu cos.	Explica la complexitat en les interaccions entre els diferents sistemes del cos Fa propostes de millora per al benestar físic col·lectiu
--	---	--	--

8.7 Com ho fem, els humans, per organitzar-nos?

UD 6: en aquest punt posarem la importància a saber viure i comunicar amb respecte dins de la nostra societat, aportant els elements fonamentals de nosaltres mateixes/os mitjançant la manera de dir les coses.		TEMPORALITZACIÓ Tercer trimestre
OBJECTIUS	CONTINGUTS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE L'ÀMBIT
Definir els elements bàsics de l'estructura econòmica i de l'organització social, política i administrativa dels municipis i les comarques. Valorar la diversitat social, cultural i de gènere i respecte per les diferències, com a elements de cohesió social. Identificar i descriure alguns trets demogràfics i econòmics de l'entorn proper. Analitzar dades d'entorns rurals i urbans. Analitzar missatges publicitaris i valoració de la seva incidència en la presa de decisions de la vida quotidiana. Desenvolupar actituds de consum responsable. Reconeixement de situacions relatives a la mobilitat viària	Elements bàsics de l'estructura econòmica i de l'organització social, política i administrativa dels municipis i les comarques. Valoració de la diversitat social, cultural i de gènere i respecte per les diferències. Identificació de les manifestacions culturals com a elements de cohesió social. Identificació i descripció d'alguns trets demogràfics i econòmics de l'entorn a partir de l'observació directa de l'entorn proper i de dades i representacions gràfiques. Anàlisi i comparació de dades d'entorns rurals i urbans	COMPETÈNCIA 12 Participar en la vida col·lectiva a partir de valors democràtics, per millorar la convivència i per afavorir un entorn més just i solidari. COMPETÈNCIA 13 Valorar el sistema democràtic partint del coneixement dels sistemes polítics per convertir-se en futurs ciutadans crítics.
ACTIVITATS		RECURSOS

<u>Activitat prèvia</u> (S1): Revisió Rúbrica amb Avaluació / Imatge amb un text amb algunes paraules en vermell. Esbrinar el significat de les paraules i conversa de la imatge. <u>Activitat de motivació</u> (S2): Elaborar preguntes per a videoentrevista amb un regidor/a. La redacció, o farem mitjançant l'eina Flipgrid. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S3): Visita a l'ajuntament. Gravem audioentrevista a l'alcalde/alcaldeessa o regidor/a. Enregistrament sonor (<i>Àmbit digital</i>). <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S4): Croquis de l'ajuntament en forma de mural, enganxar les imatges de la visita de l'ajuntament. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S5): Cercar una llegenda o història del seu poble, redactar-la i llegir-la als companys. Muntatge d'un llibre amb totes les llegendes. (<i>Àmbit lingüístic: Àrea de Llengua Catalana i Literatura</i>). <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S6): Mentimeter: diagrames de barres i la seva anàlisi sobre els oficis i el sector dels tutors legals dels alumnes. (<i>Àmbit matemàtic: Àrea de Matemàtiques</i>). <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S7): Orientació de l'espai i esbrinar on es troben els principals edificis del municipi: Ajuntament, escola, biblioteca, correus, mercat, el CAP.. <u>Activitat d'avaluació</u> (S8): Control de preguntes amb resposta múltiple. <u>Activitat d'ampliació</u> (S9): fer podcasts de les diferents entrevistes amb software audacity <u>Activitat d'ampliació</u>: (S10): Omplim el nostre portafoli de Google Drive amb tot el material digital generat a la UD. <u>Activitat de reflexió</u>: (S11): omplim la nostra avaluació amb l'eina Avaluació i compartim amb el mestre.	Llegenda del municipi. Imatges de serveis municipals.(fotografies reals). Càmera fotogràfica Gravadora de sons Plànol del municipi FlipGrid Mentimeter Audacity Google Drive Avaluació
CONTINGUTS CLAU	ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Els estereotips i prejudicis, els invisibles (infants, dones, minories culturals, ètniques o religioses...), les situacions d'injustícia i discriminació. La diferenciació (diversitat i desigualtat), identitat i alteritat. La participació ciutadana i iniciativa emprenedora. Els drets, deures i responsabilitats de les persones. Els mecanismes d'organització social i participació democràtica: debats, treball cooperatiu... L'organització política i institucional de Catalunya, d'Espanya i de la Unió Europea. Les institucions i les entitats. Els mecanismes de participació i d'organització social: sindicats, organitzacions empresarials, AMPA, organitzacions de veïns i veïnes, ateneus, agrupaments, clubs d'esport...	Mesures universals: Treballarem amb diferents llenguatges i agrupaments per tal que tot l'alumnat pugui assolir els objectius plantejats. El treball a través d'un projecte interdisciplinari és una mesura universal per atendre les diferents necessitats educatives de suport educatiu que ens permetrà arribar a tot l'alumnat, esdevenint aquest el vertader protagonista del seu aprenentatge. Mesures addicionals: Caldrà tenir en compte a l'alumne amb TDAH i als d'altres capacitats i fer les adaptacions metodològiques necessàries per tal que assolixi els objectius de la unitat. Mesures intensives: l'alumne amb TDAH haurà de disposar d'un Pla Individualitzat, ja que la normativa així ho determina. Aquest Pla recollirà les adaptacions necessàries, tot i que en aquest cas no caldrà adaptar-li els objectius a assolir		
CRITERIS D'AVALUACIÓ	INDICADORS D'AVALUACIÓ		
Conèixer i valorar el funcionament bàsic de les institucions municipals i comarcals i els mecanismes democràtics de participació, utilitzant-los per participar activament en el centre escolar. Descriure alguns trets demogràfics i econòmics de l'entorn, identificar algunes manifestacions culturals, valorar la seva diversitat i riquesa, i localitzar elements del patrimoni comarcal natural i cultural.	ASSOLIMENT SATISFACTORI	ASSOLIMENT NOTABLE	ASSOLIMENT EXCEL·LENT

Analitzar les situacions que poden suposar risc en l'àmbit viari i proposar mesures de prevenció.	Expressa la seva opinió de manera coherent. Mostra respecte per les opinions dels altres. Participa, de manera activa, en els treballs en grup aportant idees al desenvolupament de les tasques a fer. Identifica quina administració pública té competències en la resolució dels seus problemes quotidians	Acompanya la seva opinió amb raons. Participa activament i dona suport als companys del grup quan tenen alguna dificultat. Identifica el mecanisme per adreçar-se a l'administració pública competent en la resolució dels seus problemes quotidians.	Expressa la seva opinió amb raons i evidències o dades. Ajuda que es respectin les opinions dels altres. Lidera, de manera positiva, el grup procurant que tothom col·labori. S'adreça a l'administració pública competent per resoldre problemes quotidians.
--	---	--	--

8.8 La màquina del temps: com érem, com som... i com serem?

UD 8: amb aquesta unitat farem un repàs de tots els temes tractats transversalment a cada UD, per tal de veure com el temps ens ha canviat de nou, tal com parlàvem de l'estiu a la primera sessió. Farem un petit repàs i feedback de cada membre de la classe, així com de tot el grup.		TEMPORALITZACIÓ Tercer trimestre
OBJECTIUS	CONTINGUTS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE L'ÀMBIT
Identificar els canvis en les persones al llarg del temps i de les diferents etapes personals. Utilitza fonts històriques i tècniques de registre i representació de la història pròpia i del passat familiar proper. Conèixer unitats de mesura temporal i aplicació de les nocions de canvi i continuïtat. Analitzar l'evolució d'algun aspecte de la vida quotidiana al llarg del temps: ús d'unitats de mesura temporal i aplicació de les nocions de canvi i continuïtat. Identificació del paper dels homes i les dones, individualment i col·lectiva, en la història.	Identificació dels canvis en les persones al llarg del temps i de les diferents etapes personals. Ús de tècniques de registre i representació de la història pròpia i del passat familiar proper. Ús de fonts històriques diverses per obtenir informació i evidenciar els canvis i continuïtats al llarg del temps d'aspectes de la vida quotidiana i de l'entorn proper.	COMPETÈNCIA 2 Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim. COMPETÈNCIA 12 Participar en la vida col·lectiva a partir de valors democràtics, per millorar la convivència i per afavorir un entorn més just i solidari. COMPETÈNCIA 13 Valorar el sistema democràtic partint del coneixement dels sistemes polítics per esdevenir futurs ciutadans crítics.
ACTIVITATS		RECURSOS

<u>Activitat prèvia</u> (S1): Revisió Rúbrica amb Avaluació / Analitzar la biografia d'un personatge proper a ells i formulació de preguntes de la lectura. <u>Activitat de motivació</u> (S2): Elaborar un petit dossier de la seva biografia, ho pengem a Google Drive. I presentació als companys. <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S3): Classificar imatges segons siguin del passat, present i/o futur. <u>Activitats d'aprenentatge</u> (S4): Tikitoki, classificar i escriure les característiques bàsiques de cada època en una línia del temps (Àmbit matemàtic: Àrea de Matemàtiques.) <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S5) i (S6): Lectures del llibre "Contes de bona nit per a nenes rebels" Comprensió oral sobre el paper de la dona els últims anys de la Història Europea. Collage amb Canva. (Àmbit Lingüístic. Àrea de Llengua Catalana i Literatura). <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S7): Visita a l'lar d'avis per a preguntar a què jugaven quan eren menuts. Gravem la troabada <u>Activitat d'aprenentatge</u> (S8): Redactar els jocs dels nostres avis i àvies i elaborar un llibret de jocs tradicionals. <u>Activitat d'avaluació</u> (S9): Exercici de Slido relacionant imatges amb textos. <u>Activitat d'ampliació</u> (S10): Làmina amb objectes que tenen uns quants anys. Endevinar i classificar a quina època pertanyen. <u>Activitat d'ampliació</u>: (S11): Omplim el nostre portafoli de Google Drive amb tot el material digital generat a la UD. <u>Activitat de reflexió</u>: (S12): omplim la nostra avaluació amb l'eina Avaluació i compartim amb el mestre.	Llibres: "Contes de bona nit per a nenes rebels", d'Elena Favilli Biografies de diversos famosos de l'actualitat. Imatges de diferents èpoques (transports, edificis, persones...) Material fungible Google Drive TikiToki Canva Avaluació
CONTINGUTS CLAU	ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Passat, present i futur de les societats i comunitats culturals. El passat i present de Catalunya en el context d'Espanya i d'Europa. El patrimoni cultural: herència del passat i llegat per al futur. El temps a la història: unitats de mesura, etapes, períodes, durada, cicle, ritme, successió, simultaneïtat, causalitat, passat, present, futurs...		Mesures universals: Treballarem amb diferents llenguatges com el digital i agrupaments diversos per tal que tot l'alumnat pugui assolir els objectius plantejats. Mesures addicionals: Caldrà tenir en compte a l'alumne amb TDAH i als d'altres capacitats i fer les adaptacions metodològiques necessàries perquè assolixi els objectius de la unitat. Mesures intensives: l'alumne amb TDAH haurà de disposar d'un Pla Individualitzat, ja que la normativa així ho determina. Aquest Pla recollirà les adaptacions necessàries, tot i que en aquest cas no caldrà adaptar-li els objectius a assolir	
CRITERIS D'AVALUACIÓ	INDICADORS D'AVALUACIÓ		
Aplicar nocions de canvi i continuïtat a alguns aspectes de la vida quotidiana de les societats humanes i situar alguns fets històrics rellevants, d'acord amb els criteris de successió i duració temporals. Utilitzar fonts documentals i patrimonials per justificar aquests canvis i continuïtats.	ASSOLIMENT SATISFACTORI	ASSOLIMENT NOTABLE	ASSOLIMENT EXCEL·LENT

	Identifica els orígens d'algun costum i tradició de l'entorn proper. Relaciona algun fet del present amb fets del passat per formular una conclusió senzilla. Reconeix la funció d'alguns elements patrimonials culturals Reconeix en una font d'informació el contingut més adient per a l'activitat que ha de realitzar. Utilitza alguna de les fonts d'informació proposades per fer una recerca.	Explica els orígens de costums i tradicions de l'entorn proper. Relaciona fets del present amb fets del passat per formular conclusions Identifica algun element de l'actualitat que respon a la funció d'un element patrimonial cultural i estableix semblances i diferències. Reconeix en fonts d'informació diferents el contingut més adient per a l'activitat que ha de realitzar. Utilitza totes les fonts d'informació proposades per fer una recerca.	Explica els orígens d'alguns costums i tradicions de l'entorn llunyà. Formula conclusions argumentades integrant diverses fonts d'informació que relacionen fets del present amb fets del passat. Explica diversos elements de l'actualitat que responen a la funció d'un element patrimonial cultural i estableix semblances i diferències Relaciona els continguts trobats en diferents fonts d'informació. Amplia la recerca amb fonts d'informació diverses.
--	---	--	---

9. BIBLIOGRAFIA

GARDNER. HOWARD. *Inteligencias múltiples: La teoría en la práctica*. Paidós Educación

MARÍN SANTIAGO. INMA. *¿Jugamos?: Cómo el aprendizaje lúdico puede transformar la educación*. Paidós Educación

ROBINSIO. KEN. *Escuelas creativas: La revolución que está transformando la educación*. Clave.

SANTMARTÍ PUIG. NEUS. *Avaluar i aprendre, un únic procés*. Octaedro Editorial.

POZO MUNICIO. JUAN IGNACIO, MONEREO I FONT. CARLES, *El aprendizaje estratégico : enseñar a aprender desde el currículo*. Santillana.

PALACIOS. J., MARCHESI. R., CUELLO. C. Compilación. (2000) *Desarrollo psicológico y Educación I. Psicología y Educación*. Alianza Editorial.

PALACIOS. J., MARCHESI. R., CUELLO. C. Compilación. (2000) *Desarrollo psicológico y Educación II. Psicología y Educación*. Alianza Editorial.

PIAGET. J., INHELDER. B. (1969) *Psicología del niño*. Ed. Morata.

OSTERRIETH. P. (1984) *Psicología Infantil*. Ed. Morata.

GONZÁLEZ. J., GUTIÉRREZ. Fco., RUEDA. J. *Programación Curricular y Unidades Didácticas*. Colección Guía Escolar.

ANTÚNEZ. S., DEL CARMEN. L.M., IMBERNÓN. F., PARCERISA. A., ZABALA. A. (2000) *Del Proyecto Educativo a la Programación de Aula*. Ed. Escalón. Barcelona.

NORTES CHECA. A. (1993) *Matemáticas y sieso didáctica*. Universidad de Murcia.

FERNÁNDEZ SUCASAS. J. *Juegos y pasatiempos para la enseñanza de la matemática elemental*. Ed. Síntesis.

VILCHEZ GONZALEZ J. M. *Didáctica De Las Ciencias Para Educación Primaria (2ª Ed.)* Ed. pirámides

10.ANNEXOS

La "màgia digital" dels annexos es mostrarà al cap de 5 minuts de l'hora assignada pel tribunal per a fer la defensa de la Unitat Didàctica.

